

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610 326610
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

19 Şubat 2021

.../.../2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

-Liste (6 Sayfa)

-Cevap Yazısı (53 Adet, 119 Sayfa)

7/35436- 7/35440 G.K.31	7/39255-7/39256	} G.K.80
7/36269 G.K.45	7/39258- 7/39262	
7/37349 G.K.61	7/39365-7/39366	
7/37497 G.K.65	7/39471- 7/39472	
7/37604- 7/37606 } G.K.70	7/39593	} G.K.81
7/37723	7/39596- 7/39601	
7/38524- 7/38526 G.K.75	7/39699 } G.K.84	
7/38700 G.K.76	7/39701	
7/38782- 7/38786 } G.K.79	7/39835- 7/39836 G.K.85	
7/38788	7/40055 } G.K.88	
7/38978	7/40165	
7/38980-7/38982	7/40169	
7/38984	7/40173	

**ÇANAKKALE MİLLETVEKİLİ
SAYIN ÖZGÜR CEYLAN'IN
TBMM 7/39256 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR
SORULARI VE CEVAPLARI**

SORULAR:

Ülkemizin son 18 yılına hakim olan yönetim perspektifi, ülkenin yaşadığı ekonomik krizleri, kent topraklarını ve doğal kaynakları pazarlayarak aşmaya çalışan bir model ortaya koymaktadır. Giderek çoğalan, çakışan ve karmaşıklaşan üst ölçekli plan yetki tanımlama ve uygulamalarının yanında, yerel idarelerin planlama ve onama yetkileri elinden almış, gereğinde parsel bazında yapı ruhsatı düzenleme detayına kadar inen, merkezi idarenin plan onaylarındaki 'istisna' yetkisi 'genel' yetkiye dönüştürülmüştür. Yerel idarelerin güçlendirilmesi yerine, hiçbir koşul ve kısıt olmaksızın istisna yetkileri ile planlama merkezileştirilmiştir. Bunu sağlamak adına bakanlığınız bünyesinde Mekansal Planlama Genel Müdürlüğü kurulmuş, Bütünleşik kıyı alanları yönetimi ve planlaması çalışmaları, kıyı alanlarının düzenlenmesine dair iş ve işlemler ile bu alanlara ilişkin jeolojik ve jeoteknik etütleri yapmak, yaptırmak ve onaylamak, kıyı kenar çizgisini tespit etmek, onaylamak ve tescilini sağlamak gibi görevler tanımlanmıştır.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca, Balıkesir-Çanakkale İleri 1/50.000 ölçekli Bütünleşik Kıyı Alanları Planı, Cumhurbaşkanlığı Kararnamesiyle 18 Eylül'de onaylandı. Söz konusu plana göre, Güney Marmara olarak adlandırılan, Balıkesir-Çanakkale kıyı şeridi, Gelibolu Tarihi Yarımadası ve Bozcaada ile Gökçeada'yı içine alan yeni bir rant kuşağı oluşturulmaktadır. Plan raporunda da belirtildiği şekliyle "Balıkesir-Çanakkale Kıyı Planlama Bölgesi doğal ve kültürel çevre olarak iyi korunan bölgelerden biri olma özelliğindedir. Kıyı Planlama Bölgesi Kazdağları Milli Parkı, Ayvalık Adaları Tabiat Parkı, Gelibolu Yarımadası Tarihi Milli Parkı, Troya Tarihi Milli Parkı, gibi değerlere ve zengin biyoçeşitlilik özelliklerine sahip özel alanlara ev sahipliği yapmaktadır.

Buna ilişkin olarak;

- 1-Balıkesir-Çanakkale İleri 1/50.000 ölçekli Bütünleşik Kıyı Alanları Planı nasıl bir süreç izlenerek hazırlanmıştır? İki il kapsamında bir çok yerleşim alanını ilgilendiren bu plan hazırlanırken karar alma süreci nasıl gerçekleştirilmiştir? İlgili belediyelerin, meslek örgütlerinin ve sivil toplum kuruluşlarının görüşleri alınmış mıdır? Şayet alındı ise ilgili belediyelerin, meslek örgütlerinin ve sivil toplum kuruluşlarının görüşleri nelerdir? Plan hazırlama süreci katılımcı ve şeffaf bir şekilde yürütülmüş müdür?
- 2-Balıkesir-Çanakkale İleri 1/50.000 ölçekli Bütünleşik Kıyı Alanları Planı hazırlanırken Çanakkale ve Balıkesir'in birer tarım ve turizm kenti olduğu gerçeği göz önüne alınmış mıdır?
- 3-Çanakkale ve Balıkesir illerinde yerel yönetimleri 'By-Pass' eden bu planla makro düzeyde ortaya konan ulusal hedefler nelerdir? Bu planla hangi kamu yararına ulaşmak amaçlanmıştır?

- 4-710 Km. kıyı uzunluğuna sahip Çanakkale ve 646 Km. kıyı uzunluğuna sahip Balıkesir kıyılarının toplam uzunluğu 1356 Km. dir. Güney Marmara'nın tamamını etkileyecek söz konusu bütünleşik kıyı alanı planı ve ön görülen yatırımlar için bir çevresel etki değerlendirmesi yapılmış mıdır?
- 5-Balıkesir-Çanakkale illeri 1/50.000 ölçekli Bütünleşik Kıyı Alanları Planının ekolojik ve sosyoekonomik etkileri konusunda bakanlığınızca yapılan bir çalışma var mıdır?
- 6-Söz konusu bütünleşik kıyı alanı planıyla 1356 Km.'lik kıyı bandında ne kadarlık bir yapılaşma ve nüfus yoğunluk artışı öngörülmüştür?
- 7-Söz konusu plan kapsamında kıyı yapılarının yapılması olası alanlarda sulak alanlar, doğal sit alanları, Milli Parklar, Özel Çevre Koruma Alanları bulunmaktadır. Balıkesir- Çanakkale illeri Bütünleşik Kıyı Alanları Planı hazırlanırken doğal koruma alanlarına ilişkin kriterler ve doğa koruma kurulu kararları göz önüne alınmış mıdır?
- 8-Plan raporunda da belirtildiği gibi "Bölge, doğal kaynakların ve biyolojik çeşitliliğin varlığı açısından ülke genelinde ayrı bir yere sahiptir. Bu doğrultuda planlama bölgesinde biyolojik çeşitliliğin korunması ve sürdürülebilir kullanımının sağlanması ve çevresel risklerin minimize edilmesi büyük önem taşımaktadır." Kıyılardaki zeytinlik alanların tahrip ve yok olmasının önüne geçilmesi konusunda nasıl bir koruma yaklaşımı öngörülmektedir? Termik santraller ve yürütülen maden işletmeciliği faaliyetleri dolayısıyla doğası tahrip edilen bölgenin koruma kullanma dengesi söz konusu planla nasıl sağlanacaktır?
- 9-Plana göre Güney Marmara olarak adlandırılan, Balıkesir-Çanakkale kıyı şeridi, Gelibolu Tarihi Yarımadası ve Bozcaada ile Gökçeada'yı da içine alan bölgede, Mega yat limanları'ndan, dış ticarete yönelik RO-RO taşımacılığına, yolcu iskeleleri, tersaneler ve çekek yerlerinden, endüstriyel yük limanlarına, turizm tesislerinden, yat limanları ile balıkçı barınaklarına kadar birçok yatırım öngörülmüyor. Plan raporunda "Plandan kaynaklanması beklenen yöre, bölge ve ülke için olumlu sosyal ve ekonomik etkiler kadar, özellikle yörede yaşayan halk için ortaya çıkabilecek olumsuz etkiler (varlık kaybı, tarım veya balıkçılık gibi faaliyetlerin uygulama sonrasında yürütülememesi vb.) de göz önüne alınmalıdır" ifadeleri yer alıyor. Fakat plana göre oluşturulacak yapılaşmanın, gereksinim duyacağı karasal ve deniz ulaşımı kapsamında söz konusu alana ve çevresine (doğal, kültürel, sosyo-ekonomik ve tarihi çevreye) etkisi değerlendirilmemiştir. Söz konusu plan dolayısıyla oluşabilecek toprak ve su kaynaklarındaki kirlenmenin boyutu nedir ve bunun önüne nasıl geçilmesi düşünülmüştür? Yörede uygulama sonrası yöre halkı açısından meydana gelebilecek kayıpları nasıl telafi etmeyi planlıyorsunuz?
- 10-Bölgede yapılabilecek her türlü kıyı yapısından denizel ve karasal canlıların etkileneceği açıktır. Söz konusu plan uygulamalarının biyo çeşitliliğe etkisi nedir ve plan dolayısıyla kaç canlı türü bundan olumsuz etkilenecektir?
- 11-Bandırma Bölgesi, Karabiga Bölgesi, Çanakkale Merkez Bölgesi, Bozcaada Bölgesi, Edremit Körfez Bölgesi, Ayvalık Bölgesi ve Gelibolu Tarihi Yarımada Bölgesi olarak yedi bölgede planlanmış bu kıyı düzenlemesinde feribot, yat limanı, kruvaziyer limanı, çekek yerleri, tersane ve diğer iskele önerileri ile önümüzdeki süreçte yapılması muhtemel kıyı yağmasının detay alt ölçek planları mıdır?

- 12-Turizmin geliştirilmesine hizmet edecek gibi lanse edilen ve planda yat limanı, kruvaziyer limanı gibi tanımlamalarla belirtilen yapılaşma alanlarına hangi ihtiyaçlar temelinde ve hangi bilimsel çalışmalar ışığında karar verilmiştir? 2019 verilerine göre Bozcaada'nın nüfusu 2998 kişidir. Burada yapımı planlanan kruvaziyer limanı'na yanaşacak bir geminin içerisindeki insan yoğunluğu adanın nüfusundan fazla olacaktır. Bütün doğal güzellikleri maden şirketleri tarafından katledilmiş Çanakkale ve Balıkesir'deki çok uluslu maden devlerine ham maddelerini taşıyabilmeleri için liman yapma ihtiyacı mı hasıl olmuştur?
- 13-Söz konusu planla uluslar arası sermaye çevrelerine pazarlanabilecek yeni alanlar mı yaratılmak istenmektedir? Kanal İstanbul güzergahında kapatılan arsalardan sonra sıra Çanakkale ve Balıkesir'in kıyı şeridinde mi gelmiştir? Planın onay aşamasından hemen sonra Katar'dan bu bölge içinde kelepir arsa temini talebi gelmiş midir?
- 14-Planlama alanı sınırı ve etkileşim alanı sınırı hangi kriterlere göre belirlenmiştir? Plan kapsamında öncelik bölgeleri hangi kriterlere göre oluşturulmuştur? Hâlihazırda yürürlükte olan üst ölçekli çevre düzeni planlarıyla uyum gözetilmiş midir?
- 15-Planda öngörülen ama yer seçimi belirsizlikleri ile sunulan yük limanları, yat limanları, kruvaziyer limanlar ve feribot yolcu iskeleleri hangi bilimsel ihtiyaç temelinde oluşturulmuştur ve gerekçeleri nelerdir? Bu gerekçelendirme kapsamında liman türleri, mekansal yer seçimleri, ön görülen kapasiteleri çevresel ve ekonomik açıdan hangi kriterler kullanılarak saptanmıştır?
- 16-Bakanlığınızca sürdürülen kıyı planları kapsamında Türkiye genelinde kaç adet, hangi bölgelerde ve ne kadarlık bir kapasitede; yük limanları, yat limanları, kruvaziyer limanlar ve feribot yolcu iskeleleri öngörülmektedir? Türkiye genelinde bu uygulamaların bütüncül planlaması yapılmış mıdır? Bu yatırımlara Türkiye'nin ihtiyacı var mıdır?
- 17-Kıyı Gökçeada, Bozcaada, Marmara Adası, Avşa Adası ve Paşa Limanı Adası gibi adalar bütünüyle kıyı planı kapmasına alınmıştır. Bu karar ile adalarımız kapsamında plan ve karar süreçlerinden yerel yönetimlerin ve dinamiklerin devre dışı bırakılması mı amaçlanmaktadır? Adalarımızın geleceğinin belirsiz planlama kararlarına açık bir konuma sürüklenmesinin sebebi nedir?
- 18-Bakanlığınız bir emlakçı vizyonu ile mi hareket etmektedir? Ülkenin içinde bulunduğu ekonomik krizden çıkış yolu olarak artık elde kalan son kamusal alanlar olan kıyı alanlarının nakde dönüştürülmesi mi düşünülmektedir?

CEVAPLAR:

- 1- Balıkesir-Çanakkale İlleri Bütünleşik Kıyı Alanları Planlama çalışması katılımcı bir süreçle yürütülmüştür. 21.11.2016 tarihinde ilgili kurum ve kuruluşlara hitaben yazılan resmi yazı ile planlama çalışmasının başlatıldığı bildirilmiş olup alana yönelik görüş, bilgi ve belgelerin gönderilmesi talep edilmiştir.

Balıkesir-Çanakkale İlleri Bütünleşik Kıyı Alanları Planı Bilgilendirme Toplantısı 2-3 Ekim 2017 tarihlerinde Balıkesir ve Çanakkale illerinde ayrı ayrı gerçekleştirilmiştir. Her iki ilde düzenlenen toplantılara merkezi kurumlardan Başbakanlık Özelleştirme İdaresi, Sanayi Bölgeleri Genel Müdürlüğü, BOTAŞ Genel Müdürlüğü, Milli Emlak Genel Müdürlüğü, Orman ve Su İşleri Bakanlığı Devlet ve Su İşleri Genel Müdürlüğü ve Su Yönetimi Genel Müdürlüğü ile Bakanlığımız Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğü, Çevresel Etki Değerlendirmesi İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü, Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü ve İl Müdürlüklerimizin temsilcileri başta olmak üzere; yerel idareler, sivil toplum kuruluşları, dernekler, üniversiteler ve özel sektörden yaklaşık 150 kişi katılım sağlamıştır.

Planlama alanı bütününde 570 adet konut anketi, 368 adet ticaret anketi ve 99 adet turizm anketi olmak üzere toplam 1037 anket yapılmış, kıyının kullanımı, beklentiler, öncelikler, potansiyel talepler ve değerlendirmeleri konum bazlı alınmış ve planlama sürecinde kullanılmıştır.

- 2- Planlama çalışmasının ilk etabında hazırlanan araştırma raporunda illerin turizm potansiyeli, deniz ve kıyı turizmi, turizm sanayi ilişkisi, yat ve kurvaziye turizmi, turizm sektörünün öncelikleri çerçevesinde geliştirilen sektörel stratejileri, KTKGB ve turizm merkezlerinin planlama bölgesindeki diğer alanlar ile etkileşim analizi, turist dağılımı (yerli-yabancı turist yoğunluk verisi), kıyı ve deniz kalite sınıflandırma verileri (Mavi Bayrak vs.) açıklanmış olup plan kararları bu veriler ışığında oluşturulmuştur.

Bununla birlikte araştırma raporunda mevcut veriler çerçevesinde toprak kabiliyeti, mevcut tarımsal arazi kullanımı (tarım alanları, mera, yaylak, kışlak, otlak vd.), 5403 sayılı Kanun kapsamında varsa “Tarımsal Arazilerin Sınıflandırılması”na yönelik çalışmalar ile tarımsal üretime ilişkin gen kaynakları-koruma alanları açıklanmış olup plan kararları bu veriler ışığında oluşturulmuştur.

- 3- Balıkesir-Çanakkale İlleri Bütünleşik Kıyı Alanları Planı’nın temel amacı; “Marmara Denizi ve Ege Denizi olmak üzere iki denize kıyısı olan Balıkesir ve Çanakkale İlleri kıyılarının, Marmara Bölgesi’ndeki yeri ve potansiyeline dayalı olarak, uluslararası yükümlülükler ve ülkenin sürdürülebilir gelişme politikalarına uygun olarak, kıyı ve kıyının etkileşim alanına giren kara ve deniz alanlarında, sürdürülebilir gelişme ilkesi doğrultusunda kıyı kaynaklarından koruma-kullanma dengesi gözetilerek, kıyı yatırımlarına ilişkin planlama, projelendirme ve uygulamalarının etkin bir şekilde yönlendirilerek, tüm sektörel faaliyet, plan ve programlar dikkate alınarak sektörel önceliklerin belirlenmesi ve sektörler arası uyumun sağlanması için bütünsel politika ve karar alma sürecinin geliştirilerek, mevcut ve planlanan kullanımlar ile bunların karşılıklı etkilerinin gözetilerek, ilgili tüm paydaşlar arasında kıyı alanları yönetimi anlamında iş birliği ve koordinasyonun sağlanarak, kıyı ve denizin korunması ve kullanımı amaçlı sektörel faaliyetler ile bunlara ilişkin yapılaşma ve altyapı

tesislerinin planlanması, uygulanması ve izlenmesine yönelik ilkeler, stratejiler, hedefler, öncelikler ve kararların ortaya konulması"dır. Bu plan, sektörel uyumu gözeterek farklı sektörlerin kıyılara yönelik getireceği her türlü tasarrufa yönelik ekolojik yaklaşımı gözetten bir yaklaşımla koruma kullanma dengesini dikkate alan bir çerçeve çizmektedir.

Plan'da aşağıdaki ilkeler benimsenmiştir:

- Kıyı alanlarında, biyolojik ve doğal çeşitliliğin muhafaza edilmesi, deniz ve kara canlıları ile bunların yaşam çevrelerinin üretkenliğinin sürdürülmesi koruma-kullanma dengesi içinde sağlanacaktır.
 - Kıyı alanlarındaki sucül ve karasal eko sistemlerdeki yaşam alanlarının korunarak gelecek kuşaklara aktarılması sağlanacaktır.
 - Kıyı alanlarının sürdürülebilir kullanımı ilkesi doğrultusunda planlama bölgesinde yer alan doğal ve kültürel değerler korunacaktır.
 - Kıyı kaynaklarının sürdürülebilir kullanımı için kullanımlar ve sektörler arası uyum sağlanacaktır.
 - Ender görülen nitelikte biyolojik ve doğal çeşitlilik barındıran ve böylelikle de korunması gereken ortak mirası oluşturan bölgeler, özel bazı önlemler ile korunacaktır.
- 4- Balıkesir ve Çanakkale İllerinin kara ve deniz tarafı bütünselliğinde yapılan Balıkesir-Çanakkale İleri Bütünleşik Kıyı Alanları Planı; planlama alanında yer alan/yer alması öngörülen kıyı yapılarını konu alır, fiziki bir plan değildir ve bu plandan ölçü alınamaz, plan üzerinden doğrudan uygulama yapılamaz. Uygulamalar bu plan tarafından yönlendirilmek kaydıyla alt ölçekli imar planları doğrultusunda yapılacaktır. Dolayısıyla söz konusu yatırımların uygulamaya geçmesinden önce bu yatırımlara yönelik çevresel etki değerlendirmesi ve alt ölçekli planlama çalışmaları birlikte ele alınacaktır.
- 5- Planlama alanının; ülke ve bölge ölçeğinde coğrafi konumu, kıyı alan üzerinde etkisi bulunan doğal ve ekolojik süreçler, insan faaliyetlerinin niteliği ve etkileri, kara yönünde akarsu havzaları, bölgesel yerleşme düzeni, coğrafi eşikler, doğal kaynakların dağılımı, ekosistem bütünlüğü, idari sınırlar, koruma alanları; deniz yönünde karasal faaliyetlerin deniz ortamına etkileri, deniz ortamındaki canlı ve cansız kaynaklar, denizcilik ve balıkçılık faaliyetleri, mevcut arazi kullanma durumuna, mülkiyet durumuna, bölgeye yönelik yatırım kararlarına, çevre sorunlarına ve yasal çerçeveye ilişkin tespit edilen mevcut verileri planlama çalışmasının ilk etabında hazırlanan araştırma raporunda açıklanmış ve değerlendirilmiştir.
- Bu değerlendirmede, ilgili kurumlardan elde edilen veriler ve uzman raporlarından faydalanılmıştır. Bu süreçte elde edilen tüm denizel, karasal, fiziki, sosyal, demografik ve sosyo-ekonomik veriler birbirleriyle ilişkilendirilerek değerlendirmesi yapılmış; mekansal, yönetsel ve organizasyonel kararların oluşturulmasına ve plan kararlarının verilmesine esas teşkil edecek sonuçlar ortaya konmuştur.
- 6- Balıkesir ve Çanakkale İllerinin kara ve deniz tarafı bütünselliğinde yapılan Balıkesir-Çanakkale İleri Bütünleşik Kıyı Alanları Planı; planlama alanında yer alan/yer alması öngörülen kıyı yapılarını konu alır, fiziki bir plan değildir ve bu plandan ölçü alınamaz, plan

üzerinden doğrudan uygulama yapılamaz. Uygulamalar bu plan tarafından yönlendirilmek kaydıyla alt ölçekli imar planları doğrultusunda yapılacaktır. Bu plan, mekânsal strateji planlarına ve çevre düzeni planlarına girdi sağlayan, imar planı kararlarını yönlendiren bütüncül yaklaşımla hazırlanan stratejik bir plandır. Ayrıca, alt ölçekli imar planları uygulamaya esas planlar olup mevzuatına uygun olarak onaylanmış olan yürürlükteki nazım ve uygulama imar planları geçerlidir.

- 7,8- Planlama alanı doğal zenginliklerinin yanı sıra, tarih boyunca geçirdiği dönemlerin izlerini taşıyan, önemli kültürel ve tarihi değerlere sahip bir bölgedir. Bu değerler farklı yasalar ve özel kanunlar ile koruma altına alınmıştır. Bu uygulamalar kapsamında bölgede çok sayıda doğal, tarihi, arkeolojik ve kentsel niteliğe sahip sit alanı ilan edilmiş, yapı bazında korumalar için de tescil uygulamaları gerçekleştirilmiştir.

Planlama alanında bulunan koruma alanları kültürel ve tarihi değerleri barındıran kentsel, arkeolojik, tarihi koruma alanları ve doğal zenginlikleri içeren doğal koruma alanları olarak iki başlık altında incelenmiştir. Bu inceleme esnasında Balıkesir-Çanakkale Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı veritabanı verileri ve ilgili kurumlardan elde edilen veriler kullanılmıştır.

Balıkesir-Çanakkale İlleri Bütünleşik Kıyı Alanları Planı'nda ilgili kurumu tarafından ilgili mevzuatınca yürütülen koruma alanlarına ilişkin herhangi bir karar üretilmemekle birlikte plan ile önceliklendirilen alanlara ve kıyı yapılarına ilişkin karar ve stratejiler Çok Kriterli Karar Verme Yöntemi aracılığıyla bu alanlara ilişkin hassasiyetler göz önünde bulundurularak üretilmiştir. Bu plan ne yeni bir kentsel sit alanı tanımlamakta ne de çıkartmaktadır. Sit alanları ile ilgili mevzuatı ve kurumlarınca tarafımıza iletilen veriler kullanılmıştır.

- 9- Kıyı alanlarında planlanan bir faaliyetin çevresel etkilerinin değerlendirilebilmesi için yapılacak olan çalışmaların sistematik, objektif ve disiplinler arası özellikler taşıması gereklidir. Çalışmaların sistematik olması koşulu, çevrenin fiziksel, biyolojik, kültürel ve sosyo-ekonomik bileşenlerine muhtemel etkilerin eksiksiz düzenli ve bilimsel titizlikle belirlenmesini sağlar.

Kıyı alanlarında uygulanacak projeler için sadece ekonomik ve teknik değil, çevresel açıdan da sürdürülebilir ve tüm taraflarca kabul edilebilir yerin seçilmesi sağlanmalıdır. Genel olarak herhangi bir kıyı alanında uygulanmak istenen projenin çevresel, sosyal ve ekonomik açıdan en uygun yer seçimi için diğer sektörleri de gözetken ancak sektörler üstü kapsamlı çalışmalar yapılmalıdır.

Uluslararası Sözleşmeler ve Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ve diğer ilgili yasalar ile güvence altında olan kıyı alanlarında uygulanmak istenen projelerin mekânsal, çevresel, teknik ve ekonomik açıdan yer seçimine yol gösterici nitelikte alt ölçekli çalışmaları yönlendirici kapsamlı çalışmaların sektörler üstü olarak yapılması gerekliliği çerçevesinde Aydın Muğla Bütünleşik Kıyı Alanları Plan kararları ile birlikte kıyı yapılarına ilişkin koruma kullanma dengesi dikkate alınarak alanın çeşitli açılardan değerlendirilmesini yapmak üzere uzmanlık raporları, kurumsal veriler ve mekânsal planlama ilkeleri çerçevesinde bir matris hazırlanmıştır.

Uygulanan çok kriterli karar verme yönteminin sonucunda Bütünleşik Kıyı Alanı Planı'nın alternatiflerinin ve plan kararlarının üretilmesine dayanak sağlayacak sonuçlar elde edilmiştir.

Böylelikle bilimsel yöntemlerle çevresel, sosyal, ekonomik düzeyde, mekânsal anlamda bölgelerin karasal ve denizel hassasiyetleri değerlendirilerek mevzuat çerçevesinde ilgili ve yetkili kurumlara plan hükümleri ile yönlendirme yapılmaktadır.

- 10- Literatür çalışmalarına dayanılarak planlama bölgelerindeki karakteristik ve ayırteci türler, şemsiye ve kilit türler, relik ve nadir habitatlar belirlenmiştir. Bu çalışmanın kapsamında floraya ilişkin olarak; endemik ve tehlike altındaki türler, uluslararası sözleşmeler kapsamında korumaya alınmış türler ve bunların yayılma alanları ile biyolojik çeşitlilik ve gen kaynağı açısından önemli alanlar coğrafi veritabanına işlenmiştir. Ayrıca faunaya ilişkin olarak; endemik ve tehlike altındaki türler ve habitatları (barınma, beslenme ve üreme alanları, kuş türleri için göçmen türlerin konaklama alanları vb.), uluslararası sözleşmeler kapsamında korumaya alınmış türler ve bunların yayılma alanları ile bu türler için önemli alanlar coğrafi veritabanına işlenmiştir. Plan ile önceliklendirilen alanlara ve kıyı yapılarına ilişkin karar ve stratejiler Çok Kriterli Karar Verme Yöntemi aracılığıyla bu alanlara ilişkin hassasiyetler göz önünde bulundurularak üretilmiştir.
- 11,12,13- Balıkesir-Çanakkale İleri Bütünleşik Kıyı Alanları Planı ilgili kurum ve kuruluş görüşleri, 32 farklı katman, 7 adet uzmanlık raporu, arazi ve anket çalışmaları, alandaki imar planları vb. gibi çok büyük bir veri analizi neticesinde oluşturulan bir plandır. Bu plan yeni bir sınır, mekânsal gelişme önermemekte; kıyı yapılarının koordineli, ölçek ekonomilerini dikkate alan, çevresel hassasiyetleri dikkate alarak bütüncül bir sektörel çerçeve çizmektedir.
- 14- Bütünleşik Kıyı Alanları Planlaması mevzuatımıza mülga 644 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 2011 yılında girmiş ve 14.06.2014 tarih ve 29030 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliğinde mekânsal planlama kademelenmesinde yer almayan, kıyı ve etkileşim alanına özgü stratejik yaklaşımla hazırlanan ve imar planlarını yönlendiren plan olarak tanımlanmıştır.

Bütünleşik Kıyı Alanları Planları ile kıyı alanlarının uyumlu ve dengeli kullanımını teşvik etmek için tüm sektörleri dikkate alarak kıyılarımızda bütüncül politika ve karar alma sürecinin kurumsallaştırılması amaçlanmaktadır. Bu planlar ile kara ve su ekosistemlerinin korunması, çevresel sürdürülebilirliğin sağlanması, arazi kullanım planları için stratejik çerçeve oluşturulması, kıyı yatırımları ile ilgili karar verme sürecinin geliştirilmesi ve hızlandırılması hedeflenmektedir.

Bu planlar yerel beklenti ve talepleri yönlendiren, kıyı alanlarındaki çakışan yetki alanlarını düzenleyen ve yatırım süreçlerini hızlandıran, kıyıdaki paydaşlar arasındaki anlaşmazlıkları çözmeye yardımcı olan ve çevre sağlığı ile ekonomik gelişme arasındaki dengeyi kurmaya çalışan bir planlama aracı olarak tanımlanmaktadır.

Bu planlar ile çevre düzeni planları da dahil, kıyı alanlarına ilişkin tüm planlama ve uygulamalara girdi sağlanacak, kıyı kenar çizgisinin kıyı ve deniz tarafına ilişkin karar ve stratejiler üreterek ilgili idareleri bağlayıcı, sahil şeridi ve kara tarafına ilişkin getirdiği stratejilerle de ilgili idarelerin uygulamalarına yol gösterici bir plan olarak tanımlanmıştır.

Bakanlığımız 2016-2017 Yılları Yatırım programı çerçevesinde Balıkesir-Çanakkale İlleri Bütünleşik Kıyı Alanları Planlama çalışmalarını tamamlamıştır. Plan, Marmara Bölgesinde yer alan, TR-22 Düzey-II Bölgesi sınırları içerisinde kalan 646 km kıyı uzunluğuna sahip Balıkesir ili ile 710 km kıyı uzunluğuna sahip Çanakkale ili kıyıları olmak üzere toplam 1356 km kıyı uzunluğuna sahip kıyı alanları ile denizi ve bu alanların kara ve deniz tarafındaki planlama alanı ile etkileşim alanını kapsamaktadır.

Planlama Alanı; Balıkesir ve Çanakkale illerinin kıyı alanları ile bu kıyıların doğrudan etkileşim içinde olduğu geri saha ve deniz tarafındaki alanlardır. Etkileşim Alanı ise kıyının dolaylı etkileşim içinde olduğu, sınırları bu plan ile belirlenen, planlama alanı sınırına bitişik kara ve deniz tarafındaki alanları ifade eder.

Balıkesir ve Çanakkale illerinin kara ve deniz tarafı bütünselliğinde yapılan Balıkesir-Çanakkale İlleri Bütünleşik Kıyı Alanları Planı; planlama alanında yer alan/yer alması öngörülen kıyı yapılarını konu alır, fiziki bir plan değildir ve bu plandan ölçü alınamaz, plan üzerinden doğrudan uygulama yapılamaz. Uygulamalar bu plan tarafından yönlendirilmek kaydıyla alt ölçekli imar planları doğrultusunda yapılacaktır. Bu plan, mekânsal strateji planlarına ve çevre düzeni planlarına girdi sağlayan, imar planı kararlarını yönlendiren bütüncül yaklaşımla hazırlanan stratejik bir plandır. Ayrıca, alt ölçekli imar planları uygulamaya esas planlar olup mevzuatına uygun olarak onaylanmış olan yürürlükteki nazım ve uygulama imar planları geçerlidir.

15,16- Planlama çalışmaları kapsamında uzmanlık konusu işin teknik detaylarını içeren ve bu detayların bütünleşik kıyı alanları planlaması açısından değerlendirildiği, ilgili uzmanlar tarafından hazırlanan ve ilgili verilerinin ilişkisel veri tabanına aktarıldığı teknik raporlar hazırlanmıştır.

Bunlar;

1. Kıyı Yapıları Uzman Değerlendirme Raporu
2. Deniz Ulaşımı, Taşımacılığı ve Lojistik Uzman Değerlendirme Raporu
3. Kıyı Mevzuatı ve Planlanmasına İlişkin Uzman Değerlendirme Raporu
4. Su Ürünleri Balıkçılık Kıyı Yapıları Uzman Değerlendirme Raporu
5. Turizm Balıkçılık Kıyı Yapıları Uzman Değerlendirme Raporu
6. Sahil Şeridi Batimetrik ve Oşinografik Ölçümler Uzman Değerlendirme Raporu
7. Deniz Ekosistemi Uzman Değerlendirme Raporu'dur.

Söz konusu raporlara <https://mpgm.csb.gov.tr/balikesir-canakkale-illeri-butunlesik-kiyi-alanlari-plani-i-99833> adresinden erişim sağlanabilmektedir.

17- Bütünleşik Kıyı Alanları Planlarının hedefleri arasında kıyı yapılarına ilişkin rehberlik etmek, kıyının koruma kullanma dengesi çerçevesinde kamusal kullanımını artırmak ve ekolojik yaklaşım çerçevesinde planlara rehberlik etmek yer almaktadır. Adaların tamamının planlama ve etkileşim alanında tanımlanmasının adalara özgü anlam ifade eden özel bir yanı bulunmamaktadır. Sınırların belirlenmesi adalar da dahil olmak üzere tüm planlama bölgesinde kıyı çizgisinden itibaren kara tarafı ve deniz tarafına doğru belirli bir alanda karanın denizel hassasiyetler ile planlanması olarak deniz-kara etkileşimini gözetten bir yaklaşımla ele alınmaktadır.

Bu yaklaşım mekânsal kararlar veren ve yerel yönetimleri plan ve karar süreçlerinden çıkartan bir yaklaşım kesinlikle değildir. Aksine tüm süreçte yerel yönetimlere yüz yüze ve anketler vasıtasıyla görüş sorulmuş, yerelde düzenlenen toplantılara davet edilmişler ve tüm süreç boyunca konuya ilişkin görüşlerini iletebilmişlerdir. Mekansal Stratejik Planlama olarak ele alınan BKAY planlarının yöntemi tamamen analitik, veriye dayalı ve sektörlerin belirsizliğini azaltıcı bir şekilde kurgulanmıştır. Bu nedenle bu plan arz talep çerçevesinde gelişen ve bazen insan eliyle bozulan kıyıların korunmasında çok önemli olan veriye ve bilgiye dayalı stratejik yaklaşım getirmektedir.

- 18- Balıkesir-Çanakkale İlleri Bütünleşik Kıyı Alanları Planı'nın temel amacı; *"Marmara Denizi ve Ege Denizi olmak üzere iki denize kıyısı olan Balıkesir ve Çanakkale İlleri kıyılarının, Marmara Bölgesi'ndeki yeri ve potansiyeline dayalı olarak, uluslararası yükümlülükler ve ülkenin sürdürülebilir gelişme politikalarına uygun olarak, kıyı ve kıyının etkileşim alanına giren kara ve deniz alanlarında, sürdürülebilir gelişme ilkesi doğrultusunda kıyı kaynaklarından koruma-kullanma dengesi gözetilerek, kıyı yatırımlarına ilişkin planlama, projelendirme ve uygulamalarının etkin bir şekilde yönlendirilerek, tüm sektörel faaliyet, plan ve programlar dikkate alınarak sektörel önceliklerin belirlenmesi ve sektörler arası uyumun sağlanması için bütünsel politika ve karar alma sürecinin geliştirilerek, mevcut ve planlanan kullanımlar ile bunların karşılıklı etkilerinin gözetilerek, ilgili tüm paydaşlar arasında kıyı alanları yönetimi anlamında iş birliği ve koordinasyonun sağlanarak, kıyı ve denizin korunması ve kullanımı amaçlı sektörel faaliyetler ile bunlara ilişkin yapılaşma ve altyapı tesislerinin planlanması, uygulanması ve izlenmesine yönelik ilkeler, stratejiler, hedefler, öncelikler ve kararların ortaya konulması"*dır. Bakanlık planın tanımı, amacı, kapsamı ve mevzuat çerçevesinde söz konusu planı hazırlamış ve ilgili tüm kurum ve kuruluşlara görüşe sunmuştur. Anayasa ve yasaların kıyılara yönelik tavrı Ülkemizin taraf olduğu Uluslararası sözleşmeler çerçevesinde hazırlanan bu planlama yaklaşımı ile birlikte perçinlenmektedir.